

Ігор ГРИНИК,
*кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки та
корекційної освіти,
Дрогобицький державний педагогічний університет
імені Івана Франка*

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ПРИЧИНИ РОЗЛУЧЕНЬ У ЧАС ВІЙНИ

Зростання кількості розлучень під час воєнних конфліктів є одним із найболочіших соціальних наслідків війни. Ця тенденція має глибокі корені у психологічних, соціальних та економічних змінах, які викликає збройний конфлікт. Розуміння причин цього явища є необхідним для розробки ефективних стратегій підтримки сімей та зменшення негативних наслідків війни. Війна – це потужне джерело стресу та травматичних переживань. Постійний страх, небезпека для життя, втрата близьких людей, депресії, тривоги ускладнюють підтримку здорових стосунків у сім'ї.

Війна може призвести до значних змін в емоційній сфері партнерів. Агресія, відчуженість, недовіра, ревності – це лише деякі з емоцій, які можуть виникати в умовах війни і руйнувати шлюбні відносини. Розлука з близькими людьми, зміна місця проживання, втрата соціальної підтримки можуть призвести до порушення емоційних зв'язків між партнерами та погіршення якості взаємин. Часто причинами розлучень стають соціальні фактори, а саме війна призводить до соціальної ізоляції сімей. Переселення, втрата роботи, обмеження соціальних контактів – все це спричиняє погіршення якості життя і посилює відчуття самотності та безпорадності. Війна призводить до зміни традиційних гендерних ролей. Жінки беруть на себе більше відповідальності за догляд за сім'єю, що може призвести до перенавантаження та вичерпування ресурсів. Матеріальні труднощі є одним з найпоширеніших причин конфліктів у сім'ях. Війна посилює соціальну нерівність, що може стати причиною конфліктів між різними соціальними групами. Це, зі свого боку, може негативно вплинути на міжособистісні відносини у сім'ї.

Основними деструктивними факторами, що призводять до розпаду шлюбу, є відсутність мотивації до підтримки відносин, матеріальні цінності та порушення шлюбних обіцянок. Поширеним міфом є уявлення про те, що шлюб – це стабільний стан, який не потребує постійних зусиль. Насправді, шлюбні відносини потребують систематичної роботи над собою та партнером.

Однією з основних причин розпаду шлюбних союзів є накопичення негативних взаємодій між подружжям. Такі фактори, як емоційна холодність, відсутність взаєморозуміння, зрада та матеріальні труднощі, вчиняють значний тиск на шлюбні відносини. Поширеною помилкою є уявлення про те, що шлюб є стабільним станом, який не потребує постійних зусиль. Насправді, шлюб є динамічною системою, яка потребує постійної уваги та інвестицій з боку обох партнерів.

Зазначимо, що війна є потужним фактором дестабілізації, який має значний вплив на всі сфери життя, зокрема, на сімейні відносини і розлучення стає одним із їхніх наслідків. Розуміння психологічних, соціальних та економічних механізмів, що лежать в основі зростання кількості розлучень під час війни, є необхідним для розробки ефективних програм підтримки сімей та зменшення негативних наслідків збройного конфлікту. Для подолання цієї проблеми необхідно забезпечити доступ до психологічної допомоги, соціальної підтримки та юридичних консультацій для сімей, які постраждали від війни.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Психологія сім'ї : підручник / за ред. В.М. Поліщука. Суми : Університетська книга, 2021. 248 с.
2. Психологія сім'ї та шлюбу: таблиці, схеми, коментарі : навчально-наочний підручник / за заг. ред. О.М. Цільмак. Київ : Видавництво Ліра-К, 2020. 266 с.